

Bruxelles, 3. srpnja 2019.
(OR. en)

8656/19

**Međuinstitucijski predmet:
2018/0208(COD)**

**CODEC 970
JAI 416
INF 120
CADREFIN 216
FREMP 59
COPEN 174
DROIPEN 63
JUSTCIV 107
PE 209**

INFORMATIVNA NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Predmet:	Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o uspostavi programa Pravosuđe – ishod prvog čitanja u Europskom parlamentu (Strasbourg, od 15. do 18. travnja 2019.)

I. UVOD

Pavel SVOBODA (EPP, CZ) u ime Odbora za pravna pitanja i Claude MORAES (S&D, UK) u ime Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove predstavili su amandman (amandman 78) na izvješće Josepha WEIDENHOLZERA (S&D, AT) i Heidi HAUTALE (Zeleni/ESS, FI) o navedenom prijedlogu.

II. GLASOVANJE

Prilikom glasovanja na plenarnoj sjednici 17. travnja 2019. usvojen je amandman 78 na Prijedlog s 490 glasova za, 120 protiv i 42 suzdržana glasa.

Tako izmijenjeni Prijedlog Komisije predstavlja stajalište Parlamenta u prvom čitanju koje se nalazi u zakonodavnoj rezoluciji Parlamenta iz Priloga ovom dokumentu¹.

Dijelovi teksta u Prilogu koji nisu istaknuti sivom bojom načelno odgovaraju, uz manja odstupanja, zajedničkom razumijevanju postignutome 5. ožujka 2019. na posljednjem trijalogu u okviru osmog parlamentarnog saziva (2014. – 2019.). Ta se odstupanja trebaju ispraviti prije nego što Vijeće donese svoje stajalište, nakon što se postigne dogovor o cijelom tekstu.

U ovoj fazi u okviru međuinstitucijskih pregovora nije postignut dogovor o tekstu u Prilogu istaknutom sivom bojom.

¹ Verzija stajališta Parlamenta u zakonodavnoj rezoluciji označena je kako bi se obilježile promjene nastale na temelju amandmana na Prijedlog Komisije. Dodaci tekstu Komisije istaknuti su *podebljanim slovima i kurzivom*. Simbolom „■” označen je izbrisani tekst.

Program Pravosuđe *I**

Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 17. travnja 2019. o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi programa Pravosuđe (COM(2018)0384 – C8-0235/2018 – 2018/0208(COD))

(Redovni zakonodavni postupak: prvo čitanje)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Prijedlog Komisije upućen Europskom parlamentu i Vijeću (COM(2018)0384),
- uzimajući u obzir članak 294. stavak 2., članak 81. stavke 1. i 2. i članak 82. stavak 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, u skladu s kojima je Komisija podnijela prijedlog Parlamentu (C8-0235/2018),
- uzimajući u obzir članak 294. stavak 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
- uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora od 18. listopada 2018.¹,
- nakon savjetovanja s Odborom regija,
- uzimajući u obzir pismo svojeg predsjednika Konferenciji predsjednika odbora od 25. siječnja 2019. u kojem se iznosi pristup Parlamenta sektorskim programima višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) nakon 2020.,
- uzimajući u obzir pismo od 1. travnja 2019. koje je Vijeće uputilo Predsjedniku Europskog parlamenta u kojem se potvrđuje zajedničko razumijevanje postignuto između suzakonodavaca tijekom pregovora,
- uzimajući u obzir članak 59. Poslovnika,
- uzimajući u obzir zajedničke rasprave Odbora za pravna pitanja i Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove u skladu s člankom 55. Poslovnika,
- uzimajući u obzir izvješće Odbora za pravna pitanja i Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove i mišljenja Odbora za proračune, Odbora za proračunski nadzor i Odbora za prava žena i jednakost spolova (A8-0068/2019),

1. usvaja sljedeće stajalište u prvom čitanju²;

¹ SL C 62, 15.2.2019., str. 178.

² Ovo stajalište zamijenjuje amandmane usvojene na sjednici 13. veljače 2019. (Usvojeni tekstovi, P8_TA(2019)0097).

2. podsjeća na svoju Rezoluciju od 14. ožujka 2018. o sljedećem VFO-u: priprema stajališta Parlamenta o VFO-u za razdoblje nakon 2020.³; ponovno izražava svoju potporu programima u području kulture, obrazovanja, medija, mladih, sporta, demokracije, građanstva i civilnog društva koji su jasno dokazali svoju europsku dodanu vrijednost i koji uživaju trajnu popularnost među korisnicima; ponovno ističe da Unija može postati snažnija i ambicioznija samo ako joj se pruže veća financijska sredstva; stoga poziva da se postojano pruža potpora postojećim politikama, da se povećaju sredstva za vodeće programe Unije te da se na dodatne zadaće odgovori dodatnim financijskim sredstvima;
3. poziva Komisiju da predmet ponovno uputi Parlamentu ako zamijeni, bitno izmijeni ili namjerava bitno izmijeniti svoj Prijedlog;
4. nalaže svojem predsjedniku da stajalište Parlamenta proslijedi Vijeću, Komisiji i nacionalnim parlamentima.

Stajalište Europskog parlamenta usvojeno u prvom čitanju 17. travnja 2019. radi donošenja Uredbe (EU) 2019/... Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi programa Pravosuđe

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 81. stavke 1. i 2. te članak 82. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora⁴,

nakon savjetovanja s Odborom regija,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom⁵,

budući da:

- (1) U skladu s člankom 2. Ugovora o Europskoj uniji „Unija se temelji na vrijednostima poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, uključujući prava pripadnika manjina. Te su vrijednosti zajedničke državama članicama u društvu u kojem prevladavaju pluralizam, nediskriminacija, tolerancija, pravda, solidarnost i jednakost žena i muškaraca”. Isto tako, u članku 3. navodi se da je „cilj Unije promicanje mira, njezinih vrijednosti i dobrobiti njezinih naroda” te da među ostalim „poštuje svoju bogatu kulturnu i jezičnu raznolikost te osigurava očuvanje i unapređenje kulturnog nasljeđa Europe”. Te su vrijednosti potvrđene i izražene u pravima, slobodama i načelima utvrđenima u Povelji Europske unije o temeljnim pravima (dalje u tekstu „Povelja”).

⁴ SL C 62, 15.2.2019., str. 178.

⁵ Stajalište Europskog parlamenta od 17. travnja 2019. **Tekst koji nije dogovoren u okviru međuinstitucijskih pregovora istaknut je u sivoj boji.**

- (2) *Ta* se prava i vrijednosti moraju i dalje **aktivno kultivirati, štiti**, promicati, jačati i razmjenjivati te biti zajedničke građanima i narodima ■ i okosnica **projekta EU-a jer pogoršanje u području zaštite tih prava i vrijednosti u bilo kojoj državi članici može imati štetne posljedice na Uniju kao cjelinu**. Stoga se u proračunu **EU-a** osniva novi Fond za pravosuđe, prava i vrijednosti koji uključuje program **Građani, jednakost**, prava i vrijednosti i program Pravosuđe. U vremenima kad se europska društva suočavaju s ekstremizmom, radikalizmom i podjelama **te sa sve manje prostora za neovisno civilno društvo**, važnije je nego ikad promicati, jačati i braniti pravdu, prava i vrijednosti EU-a: poštovanje ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i ljudskih prava. To će imati znatan utjecaj na politički, društveni, kulturni i gospodarski život u EU-u. U ■ okviru novog Fonda **programom Pravosuđe će se i dalje podupirati daljnji razvoj područja pravosuđa EU-a na temelju vladavine prava, neovisnosti i nepristranosti pravosuđa, uzajamnog priznavanja i povjerenja, pristupa pravosuđu i prekogranične suradnje**. Programom **Građani, jednakost**, prava i vrijednosti objedinit će se **program o pravima, jednakosti i građanstvu** ■ za razdoblje 2014.–2020. uspostavljen Uredbom (EU) br. 1381/2013 Europskog parlamenta i Vijeća⁶ i program Europa za građane uspostavljen Uredbom **Vijeća** (EU) br. 390/2014 ■ ⁷(dalje u tekstu „prethodni **programi**”).
- (3) Fond za pravosuđe, prava i vrijednosti i njegova dva temeljna programa financiranja bit će usmjereni ■ na **osobe** i subjekte koji doprinose našim zajedničkim vrijednostima, **ravnopravnosti** i pravima te održavanju naše bogate raznolikosti živom i dinamičnom. Krajnji je cilj njegovanje i održavanje ravnopravnog, **otvorenog, pluralističkog**, uključivog i demokratskog društva utemeljenog na pravima. To uključuje dinamično **i osnaženo** civilno društvo **kao ključnog dionika**, koje potiče demokratsko, građansko i društveno sudjelovanje građana i **njeguje** bogatu raznolikost europskog društva, ■ koje se temelji na zajedničkim **vrijednostima**, zajedničkoj povijesti i zajedničkom sjećanju. U članku 11. ■ Ugovora **o Europskoj uniji** zahtijeva se da institucije **Unije održavaju otvoren, transparentan i redovit dijalog s civilnim društvom** te građanima i predstavničkim udrugama na odgovarajući način omogućuju da objave i javno razmijene svoje stavove u svim područjima djelovanja Unije.

⁶ Uredba (EU) br. 1381/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavi programa o pravima, jednakosti i građanstvu za razdoblje 2014. – 2020. (SL L 354, 28.12.2013., str. 62.).

⁷ Uredba Vijeća (EU) br. 390/2014 od 14. travnja 2014. o uspostavljanju programa „Europa za građane” za razdoblje 2014. – 2020., (SL L 115, 17.4.2014., str. 3.).

- (4) Ugovorom o funkcioniranju Europske unije (UFEU) predviđa se stvaranje područja slobode, sigurnosti i pravde s poštovanjem temeljnih prava i različitih pravnih sustava i tradicija država članica. **Poštovanje i promicanje vladavine prava, temeljnih prava i demokracije u Uniji preduvjeti su za poštovanje svih prava i obveza sadržanih u Ugovorima te za izgradnju povjerenja građana u Uniju. Način na koji se vladavina prava provodi u državama članicama ima ključnu ulogu u osiguravanju uzajamnog povjerenja među državama članicama i njihovim pravnim sustavima.** U tu svrhu Unija može donijeti mjere za razvoj pravosudne suradnje u građanskim i kaznenim stvarima ■ . U daljnjem razvoju europskog područja pravosuđa, **na svim razinama trebalo bi osigurati i poticati** poštovanje temeljnih prava i zajedničkih načela i vrijednosti, poput nediskriminacije **i jednakog postupanja na bilo kojoj osnovi navedenoj u članku 21. Povelje, solidarnosti**, učinkovitog pristupa pravosuđu za sve, vladavine prava, **demokracije** i neovisnog pravosudnog sustava koji dobro funkcionira.
- (5) Financiranje bi trebalo ostati jedno od važnih sredstava za uspješnu provedbu ambicioznih ciljeva utvrđenih Ugovorima. Te bi ciljeve, među ostalim, trebalo postići uspostavom fleksibilnog i djelotvornog programa Pravosuđe kojim bi trebalo olakšati planiranje i provedbu tih ciljeva. **Program bi se trebao provoditi na način koji je prilagođen korisnicima (tj. primjenjujući jednostavan postupak podnošenja prijave i izvješćivanja) i trebao bi nastojati postići uravnoteženu geografsku pokrivenost. Posebnu bi pozornost trebalo posvetiti tome da Program bude dostupan svim vrstama korisnika.**
- (6) Kako bi se postupno uspostavilo područje slobode, sigurnosti i pravde **za sve** Unija treba donijeti mjere koje se odnose na pravosudnu suradnju u građanskim i kaznenim stvarima na temelju načela uzajamnog priznavanja presuda i sudskih odluka, koje je od sastanka Europskog vijeća u Tampereu održanog 15. i 16. listopada 1999. temelj pravosudne suradnje u Uniji. Za uzajamno priznavanje potrebna je visoka razina uzajamnog povjerenja među državama članicama. Donesene su mjere čija je svrha približiti zakone država članica u nekoliko područja radi olakšavanja uzajamnog priznavanja i jačanja uzajamnog povjerenja. Područje pravosuđa koje dobro funkcionira i u kojem su uklonjene prepreke za prekogranične sudske postupke i pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima ključno je i za gospodarski rast **te daljnju integraciju. Istodobno je za napredno unutarnje tržište i poštovanje zajedničkih vrijednosti Unije potrebno europsko područje pravosuđa koje funkcionira ispravno te djelotvorni, neovisni i kvalitetni nacionalni pravni sustavi, kao i veće uzajamno povjerenje.**

- (6.a) *Pristup pravosuđu trebao bi osobito uključivati pristup sudovima, alternativnim načinima rješavanja sporova te državnim službenicima koji su prema zakonu obvezni strankama osigurati neovisan i nepristran pravni savjet.*
- (7) *Potpuno* poštovanje *i promicanje* vladavine prava važno je za visoku razinu uzajamnog povjerenja u području pravosuđa i unutarnjih poslova, posebice za učinkovitu pravosudnu suradnju u građanskim i kaznenim stvarima koja se temelji na uzajamnom priznavanju. Vladavina prava jedna je od zajedničkih vrijednosti utvrđenih u članku 2. UEU-a, a načelo učinkovite pravne zaštite iz članka 19. stavka 1. UEU-a i članka 47. Povelje o temeljnim pravima konkretan je izraz vladavine prava. Promicanje vladavine prava pružanjem potpore nastojanjima da se unaprijedi neovisnost, **transparentnost, odgovornost**, kvaliteta i učinkovitost nacionalnih pravosudnih sustava pridonosi uzajamnom povjerenju koje je neophodno za pravosudnu suradnju u građanskim i kaznenim stvarima. **Neovisnost pravosuđa i nepristranost ključni su za pravo na pošteno suđenje i od presudne važnosti za zaštitu europskih vrijednosti. Nadalje, učinkoviti pravosudni sustavi i razumni rokovi za postupke jamče pravnu sigurnost za sve uključene strane.**
- (8) U skladu s člankom 81. stavkom 2. točkom (h) i člankom 82. stavkom 1. točkom (c) Ugovora o funkcioniranju Europske unije Unija pruža potporu osposobljavanju sudaca i sudskog osoblja kao alata za poboljšanje pravosudne suradnje u građanskim i kaznenim stvarima na temelju načela uzajamnog priznavanja presuda i sudskih odluka. Osposobljavanje pravosudnog osoblja važan je alat za razvijanje zajedničkog poimanja o tome kako na najbolji način **provoditi i** osigurati vladavinu prava **i temeljnih prava**. Time se doprinosi izgradnji europskog područja pravosuđa stvaranjem zajedničke pravosudne kulture među pravosudnim osobljem u svim državama članicama. Kad je riječ o prekograničnim postupcima, neophodno je osigurati **nediskriminirajuću**, pravilnu i dosljednu primjenu prava u Uniji te uzajamno povjerenje i **razumijevanje** među pravosudnim osobljem. Aktivnosti osposobljavanja koje se financiraju iz Programa trebaju se temeljiti na pouzdanim procjenama potreba za osposobljavanjem i najsuvremenijoj metodologiji osposobljavanja, trebaju uključivati prekogranična događanja s pravosudnim osobljem iz različitih država članica, obuhvaćati aktivno učenje i mogućnosti umrežavanja te biti održive. **Takve aktivnosti trebale bi uključivati izobrazbu o pravnoj terminologiji, građanskom i kaznenom pravu, temeljnim pravima te o uzajamnom priznavanju i postupovnim jamstvima. Trebale bi uključivati tečajeve osposobljavanja za suce, odvjetnike i tužitelje o izazovima i preprekama s kojima se suočavaju ljudi koji se često**

suočavaju s diskriminacijom ili se nalaze u ranjivom položaju, kao što su žene, djeca, manjine, pripadnici zajednice LGBTI, osobe s invaliditetom, žrtve rodno uvjetovanog nasilja, nasilja u obitelji ili nasilja u intimnim vezama te drugih oblika međuljudskog nasilja. Ta osposobljavanja trebalo bi organizirati uz izravno sudjelovanje organizacija koje predstavljaju ili pomažu tim osobama i, kada je to moguće, uz sudjelovanje tih osoba. Uzimajući u obzir da je na vodećim sudačkim položajima premalo žena, trebalo bi sutkinje, tužiteljice i druge pravne stručnjakinje poticati da sudjeluju u tim aktivnostima osposobljavanja.

- (8.a) *Za potrebe ove Uredbe pojam „sudsko i pravosudno osoblje” trebalo bi široko tumačiti tako da obuhvaća suce, tužitelje, osoblje suda i državnog odvjetništva, kao i sve ostale stručnjake u području pravosuđa koji su povezani s pravosuđem ili na neki drugi način sudjeluju u radu pravosuđa, bez obzira na njihovu nacionalnu definiciju, pravni status i unutarnju organizaciju, kao što su odvjetnici, javni bilježnici, sudski izvršitelji ili ovršitelji, upravitelji u slučaju nesolventnosti, medijatori, sudski tumači i prevoditelji, sudski vještaci, zatvorsko osoblje i probacijski službenici.*
- (9) Pravosudno osposobljavanje može uključivati različite sudionike, primjerice pravna, pravosudna i upravna tijela država članica, akademske institucije, nacionalna tijela odgovorna za pravosudno osposobljavanje, organizacije ili mreže za osposobljavanje na europskoj razini ili mreže sudskih koordinatora prava Unije. Tijela i subjekti koji ostvaruju opći europski interes u području osposobljavanja u pravosuđu, poput Europske mreže za pravosudno osposobljavanje (EJTN), Akademije za europsko pravo (ERA), Europske mreže sudbenih vijeća (ENCJ), Udruženja državnih savjeta i najviših upravnih sudova Europske unije (ACA-Europe), Mreže predsjednika vrhovnih sudova Europske unije (RPCSJUE) i Europskog instituta za javnu upravu (EIPA), trebali bi nastaviti igrati ulogu u promicanju programa osposobljavanja za sudsko i pravosudno osoblje s istinskom europskom dimenzijom te bi im se stoga mogla dodijeliti odgovarajuća financijska potpora u skladu s postupcima i kriterijima navedenima u ■ programima rada koje donosi Komisija u skladu s ovom Uredbom.
- (10) Programom bi se trebala pružiti potpora godišnjem programu rada EJTN-a koji je ključan čimbenik za pravosudno osposobljavanje. EJTN je u posebnom položaju s obzirom na to da je jedina mreža na razini Unije koja okuplja tijela za pravosudno osposobljavanje država članica. Stoga ima jedinstvenu ulogu da može organizirati razmjene za nove i iskusne suce i

tužitelje među svim državama članicama te koordinirati rad nacionalnih tijela za pravosudnu izobrazbu u vezi s organizacijom aktivnosti osposobljavanja o pravu Unije i promicanjem dobre prakse u osposobljavanju. EJTN ujedno pruža visokokvalitetne i troškovno učinkovite usluge osposobljavanja na razini Unije. U toj su mreži i tijela za pravosudno osposobljavanje zemalja kandidatkinja u svojstvu promatrača. ***Godišnje izvješće EJTN-a treba sadržavati informacije o pruženom osposobljavanju koje su razvrstane i po kategorijama osoba.***

- (11) Mjerama u okviru Programa trebalo bi podupirati unaprjeđenje uzajamnog priznavanja sudskih odluka i presuda ***u građanskim i kaznenim stvarima, međusobno povjerenje među državama članicama*** kao i nužno usklađivanje zakonodavstva čime će se olakšati suradnja svih relevantnih tijela, uključujući ***elektroničkim sredstvima. Program bi također trebalo podupirati*** pravosudnu zaštitu prava pojedinca u građanskim i trgovačkim stvarima. Programom bi se trebalo unaprijediti ■ usklađivanje građanskog prava kojim će se pridonijeti uklanjanju prepreka za dobro i učinkovito funkcioniranje sudskih i izvansudskih postupaka u korist svih stranaka u građanskom sporu. Konačno, kako bi se poduprla učinkovita provedba i praktična primjena prava Unije o pravosudnoj suradnji u građanskim stvarima, u okviru Programa trebalo bi podupirati rad Europske pravosudne mreže u građanskim i trgovačkim stvarima uspostavljene Odlukom Vijeća 2001/470/EZ. ***Kada je riječ o kaznenim stvarima, program bi trebao pomoći u poticanju i provedbi pravila i postupaka kojima se jamči priznavanje presuda i odluka u cijeloj Uniji. Trebao bi olakšati suradnju i doprinijeti uklanjanju prepreka za dobru suradnju i uzajamno povjerenje. Program bi također trebao doprinijeti poboljšanju pristupa pravosuđu promicanjem i podupiranjem prava žrtava kaznenih djela, kao i postupovnih prava osumnjičenika i okrivljenika u kaznenom postupku.***
- (12) U skladu s člankom 3. stavkom 3. UEU-a, člankom 24. Povelje i Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravima djeteta iz 1989. Programom se treba podupirati zaštita prava djece te se promicanje prava djece treba ugraditi u provedbu svih programskih aktivnosti. ***U tu svrhu posebnu pozornost treba posvetiti mjerama čiji je cilj zaštita prava djece u kontekstu građanskog i kaznenog pravosuđa, uključujući zaštitu djece koja prate roditelje u pritvoru, djece čiji su roditelji u zatvoru i djece koja su osumnjičenici ili optuženici u kaznenim postupcima.***
- (13) U okviru programa za razdoblje 2014. – 2020. odvijale su se aktivnosti osposobljavanja u pogledu prava Unije, osobito o području primjene Povelje, usmjerene na suce i druge pravne

stručnjake. U zaključcima od 12. listopada 2017. o primjeni Povelje u 2016. godini Vijeće je podsjetilo na važnost podizanja svijesti o primjeni Povelje na nacionalnoj razini i razini EU-a među tvorcima politika, pravnim stručnjacima i samim nositeljima prava. Kako bi se temeljna prava dosljedno integrirala u sve postupke, potrebno je proširiti financijsku potporu za aktivnosti jačanja osviještenosti u drugim javnim tijelima osim pravosudnih tijela i pravnih stručnjaka.

- (14) Prema članku 67. UFEU-a Unija predstavlja područje slobode, sigurnosti i pravde s poštovanjem temeljnih prava, a za to je ključan **nediskriminacijski** pristup pravosuđu **svima**. Kako bi se olakšao učinkovit pristup pravosuđu i unaprijedilo uzajamno povjerenje koje je neophodno za dobro funkcioniranje područja slobode, sigurnosti i pravde, potrebno je proširiti financijsku potporu na aktivnosti drugih javnih tijela osim pravosudnih tijela **na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini** i pravnih stručnjaka te organizacija civilnog društva koje doprinose tim ciljevima. **Osobito je potrebno pružiti potporu aktivnostima koje olakšavaju učinkovit i jednak pristup pravosuđu za osobe koje se često suočavaju s diskriminacijom ili se nalaze u ranjivom položaju. Važno je podupirati interesne aktivnosti organizacija civilnog društva kao što su umrežavanje, sudski postupci, kampanje, komunikacija i druge nadzorne aktivnosti. U tom kontekstu, pravosudni stručnjaci koji su povezani sa sudstvom i koji rade za organizacije civilnog društva imaju važnu ulogu.**
15. U skladu s člancima 8. i 10. UFEU-a Program bi **u svim svojim aktivnostima** trebao **podržavati rodno** osviještenu politiku **i integriranje** ciljeva nediskriminacije **. U Konvenciji o pravima osoba s invaliditetom također se potvrđuje da osobe s invaliditetom imaju pravo na punu pravnu i poslovnu sposobnost i pristup pravosuđu. U privremenoj i konačnoj evaluaciji trebalo bi ocijeniti učinke na rodnu ravnopravnost kako bi se procijenilo u kojoj mjeri Program doprinosi ravnopravnosti spolova te da nema neželjene negativne učinke na rodnu ravnopravnost. U tom kontekstu i uzimajući u obzir različitu prirodu i opseg aktivnosti posebnih ciljeva programa, važno je da se, kad god je to moguće, pojedinačni prikupljeni podaci raščlane po spolu. Također je važno pružiti informacije kojima se podnositeljima zahtjeva daje uvid u to kako uzeti u obzir rodnu ravnopravnost te po potrebi o korištenju rodno osviještenih instrumenata kao što su proračunski postupak kojim se uzima u obzir rodna perspektiva i rodno osviještene procjene učinka. Pri savjetovanju sa stručnjacima i dionicima trebalo bi uzeti u obzir ravnotežu spolova.**

(15.a) Program bi u svim svojim aktivnostima, kada je to potrebno, trebao podupirati i štiti prava žrtava i u građanskim i u kaznenim stvarima. U tu je svrhu potrebno obratiti posebnu pozornost na bolju provedbu i koordinaciju različitih instrumenata Unije za zaštitu žrtava, kao i na aktivnosti usmjerene na razmjenu najboljih praksi između sudova i pravnih stručnjaka koji se bave slučajevima nasilja. Programom bi se također trebalo podupirati povećanje znanja o kolektivnoj pravnoj zaštiti i poboljšanje njezine primjene.

(16) Djelovanjima obuhvaćenima ovom Uredbom trebalo bi doprinijeti stvaranju europskog područja pravosuđa, **jačanju neovisnosti i učinkovitosti pravnoga sustava**, poboljšanju prekogranične suradnje i umrežavanja, **potpomaganju uzajamnog povjerenja između pravosudnih sustava država članica** te postizanju pravilne, usklađene i dosljedne primjene prava Unije. Aktivnosti financiranja trebale bi doprinijeti zajedničkom poimanju vrijednosti Unije, vladavini prava, boljem poznavanju prava i politike Unije, dijeljenju stručnog znanja i najbolje prakse pri upotrebi instrumenata pravosudne suradnje među svim dionicima, razvoju **i promicanju** interoperabilnih digitalnih rješenja kojima se omogućuje neometana i učinkovita prekogranična suradnja te pružiti dobru analitičku bazu za razvoj, provedbu te pravilno **razumijevanje i** ispravnu primjenu prava i politika Unije. Intervencijom Unije omogućuje se dosljedno provođenje tih djelovanja diljem Unije te se postiže ekonomija razmjera. Pored toga, Unija je u boljem položaju od država članica za rješavanje prekograničnih pitanja i osiguravanje europske platforme za uzajamno učenje i **razmjenu najboljih praksi**.

(16.a) Program bi trebao doprinijeti i jačanju suradnje među državama članicama kad god pravo Unije ima vanjsku dimenziju te uzimajući u obzir vanjske posljedice, kako bi se poboljšao pristup pravosuđu i olakšalo rješavanje sudskih i proceduralnih izazova.

(17) Komisija bi trebala osigurati sveobuhvatnu dosljednost, komplementarnost i sinergije s radom tijela, ureda i agencija Unije, kao što je Eurojust, **FRA, eu-LISA** i Ured europskog javnog tužitelja, te bi trebala uzeti u obzir rad drugih nacionalnih i međunarodnih čimbenika u područjima obuhvaćenima Programom.

(18) Potrebno je osigurati **održivost, vidljivost, temeljno načelo** europske dodane vrijednosti **i dobro financijsko upravljanje u provedbi** svih djelovanja i aktivnosti provedenih u okviru programa **Pravosuđe** te njihovu komplementarnost s aktivnostima država članica i dosljednost u odnosu na druge aktivnosti Unije. Kako bi se osigurala učinkovita dodjela

sredstava iz općeg proračuna Unije ***koja se temelji na rezultatima***, trebalo bi tražiti dosljednost, komplementarnost i sinergije između programa financiranja kojima se podupiru međusobno usko povezana područja politike, posebno u okviru Fonda za pravosuđe, prava i vrijednosti – a time s programom Prava i vrijednosti – te između ovog Programa i programa za jedinstveno tržište, upravljanje granicama i sigurnost, osobito Fonda za azil i migracije (AMIF) i Fonda za unutarnju sigurnost, strateške infrastrukture, osobito programa Digitalna Europa, ***Europskog socijalnog fonda+***, programa Erasmus+, Okvirnog programa za istraživanja i inovacije, Instrumenta pretprijetne pomoći i Uredbe LIFE⁸. ***Provedba programa Pravosuđe ne bi smjela dovesti u pitanje zakonodavstvo i politike Unije koje se odnose na zaštitu proračuna Unije u slučaju općih nedostataka u pogledu vladavine prava u državama članicama, već bi njima trebala biti komplementarna.***

- (19) Ovom Uredbom utvrđuje se financijska omotnica za program Pravosuđe koja predstavlja primarni referentni iznos u smislu [upućivanje treba na odgovarajući način ažurirati u skladu s novim međuinstitucijskim sporazumom: točka 17. Međuinstitucionalnog sporazuma od 2. prosinca 2013. između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o proračunskoj disciplini, o suradnji u vezi s proračunskim pitanjima i o dobrom financijskom upravljanju⁹], za Europski parlament i Vijeće tijekom godišnjeg proračunskog postupka.

- (19.a) ***Potrebno je dodatno preraditi mehanizme za osiguranje veze između politika Unije za financiranje i vrijednosti Unije, omogućujući Komisiji da iznese prijedlog Vijeću o prijenosu sredstava dodijeljenih državi članici pod podijeljenim upravljanjem u Program, ako je ta država članica podložna postupcima povezanim s vrijednostima Unije. Sveobuhvatan mehanizam Unije za demokraciju, vladavinu prava i temeljna prava trebao bi jamčiti redovitu i jednaku reviziju svih država članica, pružajući informacije potrebne za aktivaciju mjera povezanih s općim nedostacima vrijednosti Unije u državama članicama. Kako bi se osigurala jedinstvena provedba te uzimajući u obzir važnost financijskih učinaka mjera koje se uvode, trebalo bi dodijeliti provedbene ovlasti Vijeću, koje bi trebale djelovati na temelju prijedloga Komisije. Radi pojednostavnjenja postupka donošenja odluka koje su potrebne kako bi se osigurale djelotvorne mjere trebalo bi primjenjivati glasovanje obrnutom kvalificiranom većinom.***

⁸ Uredba (EU) br. 1293/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o uspostavljanju Programa za okoliš i klimatske aktivnosti (LIFE) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 614/2007 (SL L 347, 20.12.2013., str. 185.).

⁹ SL C 373, 20.12.2013, str. 1

- (20) Uredba (EU, Euratom) br. [nova Financijska uredba] (dalje u tekstu „Financijska uredba”) primjenjuje se na ovaj Program. Njome se utvrđuju pravila o izvršenju proračuna Unije, među ostalim i pravila o bespovratnim sredstvima, nagradama, javnoj nabavi, neizravnom izvršenju, financijskoj pomoći, financijskim instrumentima i proračunskim jamstvima.
- (21) Vrste financiranja i načini provedbe predviđeni ovom Uredbom trebali bi se odabrati na temelju toga koliko je njima moguće postići posebne ciljeve djelovanja i ostvariti rezultate uzimajući u obzir posebice troškove kontrola, administrativno opterećenje, **kapacitete relevantnih dionika i ciljnih korisnika** i očekivani rizik nepoštovanja. To bi trebalo uključivati razmatranje upotrebe jednokratnih iznosa, paušalnih stopa i jediničnih troškova, kao i financiranja koje nije povezano s troškovima, kako je navedeno u članku 125. stavku 1. Financijske uredbe.
- (22) U skladu s Financijskom uredbom, Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁰, Uredbom Vijeća (Euratom, EZ) br. 2988/95¹¹, Uredbom Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96¹² i Uredbom Vijeća (EU) 2017/1939¹³, financijski interesi Unije trebaju se štititi razmjernim mjerama, među ostalim **potpunom transparentnošću financiranja Programa i postupaka odabira**, sprečavanjem, otkrivanjem, ispravljanjem i istragom nepravilnosti i prijevара, povratom izgubljenih, pogrešno plaćenih ili nepravilno upotrijebljenih sredstava te, prema potrebi, izricanjem administrativnih sankcija. Konkretno, u skladu s Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 i Uredbom (Euratom, EZ) br. 2185/96 Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) **trebao bi** provoditi administrativne istrage, uključujući provjere i inspekcije na terenu, kako bi se ustanovilo je li došlo do prijevара, korupcije ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti kojom se šteti financijskim interesima Unije. U skladu s Uredbom (EU) 2017/1939 Ured europskog javnog tužitelja („EPPO”) **trebao bi** provoditi istrage i kazneni progon za prijevара i druga kaznena djela kojima se šteti financijskim interesima Unije, kako je predviđeno u Direktivi (EU) 2017/1371 Europskog

¹⁰ Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (Euratom) br. 1074/1999 (SL L 248, 18.9.2013., str. 1.).

¹¹ Uredba Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95 od 18. prosinca 1995. o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica (SL L 312, 23.12.1995., str. 1.).

¹² Uredba Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 od 11. studenoga 1996. o provjerama i inspekcijama na terenu koje provodi Komisija s ciljem zaštite financijskih interesa Europskih zajednica od prijevара i ostalih nepravilnosti (SL L 292, 15.11.1996., str. 2.).

¹³ Uredba Vijeća (EU) 2017/1939 od 12. listopada 2017. o provedbi pojačane suradnje u vezi s osnivanjem Ureda europskog javnog tužitelja („EPPO”) (OJ L 283, 31.10.2017, p. 1).

parlamenta i Vijeća¹⁴. U skladu s Financijskom uredbom svaka osoba ili subjekt koji primaju sredstva Unije moraju u potpunosti surađivati u zaštiti financijskih interesa Unije, dodijeliti Komisiji, OLAF-u, EPPO-u i Europskom revizorskom sudu (ERS) nužna prava i pristup te se pobrinuti da sve treće strane koje su uključene u izvršavanje sredstava Unije osiguraju jednakovrijedna prava.

- (23) Treće zemlje koje su članice Europskog gospodarskog prostora (EGP) mogu sudjelovati u programima Unije u okviru suradnje uspostavljene Sporazumom o EGP-u, kojim se predviđa provedba programa odlukom na temelju tog Sporazuma. Treće zemlje mogu sudjelovati i na temelju drugih pravnih instrumenata. U ovu je Uredbu potrebno uvrstiti posebnu odredbu kako bi se dužnosniku odgovornom za ovjeravanje, *tijelima i mrežama za ljudska prava, uključujući nacionalne institucije odgovorne za zaštitu ljudskih prava u svakoj državi članici, tijelima i mrežama odgovornima za politiku nediskriminacije i ravnopravnosti, pučkim pravobraniteljima, Europskoj agenciji za temeljna prava (FRA), Europskom uredu za borbu protiv prijevара (OLAF) i Europskom revizorskom sudu dodijelila nužna prava i omogućio pristup koji su potrebni za sveobuhvatno izvršavanje njihovih nadležnosti i poboljšanje njihovih sinergija i suradnje. Trebalo bi omogućiti uključivanje trećih zemalja, posebno kad god se njihovim sudjelovanjem potiču ciljevi programa, uzimajući u obzir da je to u skladu s općim načelima i općim uvjetima sudjelovanja tih zemalja u programima Unije uspostavljenima u odgovarajućim okvirnim sporazumima i odlukama Vijeća o pridruživanju ili sličnim sporazumima.*

¹⁴ Direktiva (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2017. o suzbijanju prijevара počinjenih protiv financijskih interesa Unije kaznenopravnim sredstvima (SL L 198, 28.7.2017., str. 29.).

- (24) Na ovu se Uredbu primjenjuju horizontalna financijska pravila koja su na temelju članka 322. Ugovora o funkcioniranju Europske unije donijeli Europski parlament i Vijeće. Ta su pravila utvrđena u Financijskoj uredbi i njima se određuje osobito postupak utvrđivanja i izvršenja proračuna s pomoću bespovratnih sredstava, javne nabave, nagrada, neizravnog izvršenja te predviđa provjera odgovornosti financijskih izvršitelja. Pravila donesena na temelju članka 322. UFEU-a odnose se i na zaštitu proračuna Unije u slučaju općih nedostataka u pogledu vladavine prava u državama članicama, s obzirom na to da je poštovanje vladavine prava bitan preduvjet za dobro financijsko upravljanje i učinkovito financiranje sredstvima EU-a.
- (24.a) *Prijedlogom uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti proračuna Unije u slučaju općih nedostataka u pogledu vladavine prava u državama članicama Unija se želi osposobiti da bolje štiti svoj proračun kad nedostaci u okviru vladavine prava ugrožavaju ili bi mogli ugroziti dobro financijsko upravljanje financijskim interesima Unije. Njome bi se trebao dopuniti program Pravosuđe, čija je uloga različita i kojim se prvenstveno želi pružiti dodatna potpora za razvoj europskog područja pravosuđa utemeljenog na vladavini prava i uzajamnom povjerenju, kao i zajamčiti ljudima da ostvaruju svoja prava.*
- (25) U skladu s [upućivanje treba na odgovarajući način ažurirati u skladu s novom odlukom o prekomorskim zemljama i područjima: člankom 94. Odluke Vijeća 2013/755/EU¹⁵] osobe i subjekti s boravištem odnosno poslovnim nastanom u prekomorskim zemljama i područjima (PZP) ispunjavaju uvjete za financiranje, podložno pravilima i ciljevima programa i mogućem režimu koji se primjenjuje na državu članicu s kojom su relevantna prekomorska zemlja ili relevantno prekomorsko područje povezani. **Ključno je da se Programom zajamči dostatna informiranost tih osoba i subjekata o činjenici da ispunjavaju uvjete za financiranje.**
- (25.a) *Na temelju njihove važnosti i relevantnosti ovaj bi Program trebao doprinijeti ispunjavanju obveza Unije i njezinih država članica u postizanju ciljeva održivog razvoja.*
- (26) Imajući na umu važnost borbe protiv klimatskih promjena u skladu s Unijinom obvezom provedbe Pariškog sporazuma i UN-ovim ciljevima održivog razvoja, ovaj će Program pridonijeti uključivanju klimatskih pitanja i ostvarivanju općeg cilja podupiranja klimatskih

¹⁵ Odluka Vijeća 2013/755/EU od 25. studenoga 2013. o pridruživanju prekomorskih zemalja i područja Europskoj uniji („Odluka o prekomorskom pridruživanju”) (SL L 344, 19.12.2013., str. 1.).

ciljeva s 25 % proračunskih rashoda EU-a. Relevantne će se aktivnosti utvrditi tijekom pripreme i provedbe Programa te će se ponovno procijeniti u kontekstu njegove evaluacije u sredini programskog razdoblja.

- (27) U skladu sa stavcima 22. i 23. Međuinstitucijskog sporazuma o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. postoji potreba za evaluacijom ovog Programa na temelju informacija prikupljenih putem posebnih zahtjeva za praćenje izbjegavajući pritom prekomjerne propise i administrativna opterećenja, osobito za države članice. Ti zahtjevi prema potrebi mogu uključivati mjerljive pokazatelje kao osnovu za evaluaciju učinaka Programa na terenu.
- (28) Radi osiguravanja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe, ovlast za donošenje akata trebalo bi delegirati Komisiji u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije u pogledu pokazatelja kako su navedeni u člancima 12. i 14. te Prilogu II. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.
- (29) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe, provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji. Te bi se ovlasti trebale izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁶.
- (30) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 22 o stajalištu Danske, priloženog Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, Danska ne sudjeluje u donošenju ove Uredbe te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje.

¹⁶ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

- (31) [U skladu s člankom 3. i člankom 4.a stavkom 1. Protokola br. 21 o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde, priloženog Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, Irska je obavijestila [, dopisom od ...,] da želi sudjelovati u donošenju i primjeni ove Uredbe. ILI

U skladu s člancima 1. i 2. te člankom 4.a stavkom 1. Protokola br. 21 o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde, priloženog Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, i ne dovodeći u pitanje članak 4. navedenog protokola, Irska ne sudjeluje u donošenju ove Uredbe te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje]

DONIJELI SU OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet

Ovom se Uredbom utvrđuje program Pravosuđe (dalje u tekstu „Program”).

Njome se određuju ciljevi Programa, proračun za razdoblje 2021.–2027., oblici financiranja koje osigurava Unija i pravila za osiguravanje tog financiranja.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „Sudsko i pravosudno osoblje” znači suci, tužitelji, *osoblje suda i ureda tužitelja* te svo ostalo pravosudno osoblje povezano s pravosuđem ■ .

Članak 3.

Ciljevi Programa

1. Opći je cilj Programa doprinosti daljnjem razvoju europskog područja pravosuđa na temelju vladavine prava, ***uključujući neovisnost i nepristranost pravosuđa***, na uzajamnom priznavanju, povjerenju ***i pravosudnoj suradnji***, čime se također jačaju ***demokracija, vladavina prava i temeljna prava***.
2. Program ima sljedeće posebne ciljeve ■ :
 - (a) olakšavati i podupirati pravosudnu suradnju u građanskim i kaznenim stvarima te promicati vladavinu prava, ***neovisnost i nepristranost pravosuđa***, među ostalim pružanjem potpore u nastojanjima da se unaprijedi djelotvornost nacionalnih pravosudnih sustava i ***učinkovito*** izvršavanje odluka;
 - (b) podupirati i promicati pravosudno osposobljavanje kako bi se napredovalo prema zajedničkoj pravnoj i pravosudnoj kulturi te kulturi vladavine prava, ***kao i prema dosljednoj i djelotvornoj provedbi pravnih instrumenata Unije relevantnih u kontekstu tog programa***;
 - (c) olakšavati djelotvoran ***i nediskriminatoran*** pristup pravosuđu za sve i djelotvornu pravnu zaštitu, među ostalim i elektroničkim sredstvima (***e-justice***), promicanjem učinkovitih građanskih i kaznenih postupaka te pružanjem podrške i promicanjem prava ***svih*** žrtava kaznenih djela kao i postupovnih prava osumnjičenika ili okrivljenika u kaznenom postupku.

Članak 3.a

Uključivanje načela

Pri provedbi svih aktivnosti Programa nastoje se promicati ravnopravnost spolova, prava djeteta, među ostalim pravosuđem prilagođenim djeci, zaštita žrtava i učinkovita primjena načela jednakih prava i nediskriminacije na bilo kojoj osnovi navedenoj u članku 21. Povelje, u skladu s ograničenjima utvrđenima u članku 51. Povelje i u okviru tih ograničenja.

Članak 4.

Proračun

1. *U smislu [upućivanje treba na odgovarajući način ažurirati u skladu s novim međuinstitucijskim sporazumom] točke 17. Međuinstitucijskog sporazuma od 2. prosinca 2013. između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o proračunskoj disciplini, o suradnji u vezi s proračunskim pitanjima i o dobrom financijskom upravljanju* financijska omotnica za provedbu Programa za razdoblje 2021. – 2027., *koja je primarni referentni okvir za proračunsko tijelo tijekom godišnjeg proračunskog postupka*, iznosi *316 000 000 EUR u cijenama iz 2018. (356 000 000 EUR u tekućim cijenama)*.
2. Iznos naveden u stavku 1. može se upotrijebiti za tehničku i administrativnu pomoć za provedbu Programa, kao što su aktivnosti pripreme, praćenja, kontrole, revizije i evaluacije koje uključuju korporativne informacijske sustave.
1. *2.a Sredstva dodijeljena za aktivnosti povezane s promicanjem ravnopravnosti spolova navode se jednom godišnje.*
3. Ne dovodeći u pitanje Financijsku uredbu, rashodi za djelovanja koji proizlaze iz projekata uključenih u prvi program rada mogu biti prihvatljivi od 1. siječnja 2021.
4. Sredstva dodijeljena državama članicama na temelju podijeljenog upravljanja mogu se, na njihov zahtjev *ili na zahtjev Komisije*, prenijeti u Program. Komisija ta sredstva izvršava izravno u skladu s člankom 62. stavkom 1. točkom (a) Financijske uredbe **II**. Ako je moguće, ta će se sredstva upotrebljavati u korist predmetne države članice.

Članak 5.

Treće zemlje pridružene Programu

Program je otvoren za sljedeće treće zemlje:

- (a) članice Europskog udruženja za slobodnu trgovinu (EFTA) koje su članice Europskog gospodarskog prostora (EGP) u skladu s uvjetima utvrđenima u Sporazumu o EGP-u;
- (b) zemlje pristupnice, zemlje kandidatkinje i potencijalni kandidati u skladu s općim načelima i općim uvjetima sudjelovanja tih zemalja u programima Unije uspostavljenima u

odgovarajućim okvirnim sporazumima i odlukama Vijeća o pridruživanju ili sličnim ugovorima te u skladu s posebnim uvjetima utvrđenima u sporazumima između Unije i tih država;

- (c) zemlje na koje se odnosi europska politika susjedstva u skladu s općim načelima i općim uvjetima sudjelovanja tih zemalja u programima Unije uspostavljenima u odgovarajućim okvirnim sporazumima i odlukama Vijeća o pridruživanju ili sličnim ugovorima te u skladu s posebnim uvjetima utvrđenima u sporazumima između Unije i tih zemalja,
- (d) ostale treće zemlje, u skladu s uvjetima utvrđenima u posebnom sporazumu o sudjelovanju treće zemlje u bilo kojem programu Unije, uz uvjet da se sporazumom
 - osigurava pravedna ravnoteža u pogledu doprinosa i koristi koje ostvaruje treća zemlja koja sudjeluje u programima Unije,
 - utvrđuju uvjeti za sudjelovanje u programima, uključujući izračun financijskih doprinosa za pojedinačne programe i njihove administrativne troškove; Ti se doprinosi smatraju namjenskim prihodom u skladu s člankom 21. stavkom 5. [nove Financijske uredbe],
 - na treću zemlju ne prenose ovlasti donošenja odluka o programu,
 - jamče prava Unije da osigura dobro financijsko upravljanje i zaštiti svoje financijske interese.

Članak 6.

Provedba i oblici EU-ova financiranja

1. Program se provodi u okviru izravnog upravljanja u skladu s Financijskom uredbom ili neizravnog upravljanja s tijelima navedenima u članku 62. stavku 1. točki (c) Financijske uredbe.

2. Programom se može omogućiti financiranje u bilo kojem obliku navedenom u Financijskoj uredbi.
3. [Doprinosi mehanizmu uzajamnog osiguranja mogu pokrivati rizik povezan s povratom sredstava do primatelja i smatraju se dostatnim jamstvom u skladu s Financijskom uredbom. Primjenjuju se odredbe utvrđene u [članku X.] Uredbe XXX [akt koji zamjenjuje Uredbu o Jamstvenom fondu]].

Članak 7.

Vrsta aktivnosti

Djelovanja kojima se pridonosi ostvarivanju posebnog cilja navedenog u članku 3. mogu se financirati u skladu s ovom Uredbom. Posebno su aktivnosti navedene u Prilogu I. prihvatljive za financiranje.

POGLAVLJE II.

BESPOVRATNA SREDSTVA

Članak 8.

Bespovratna sredstva

Bespovratna sredstva u okviru Programa dodjeljuju se te se njima upravlja u skladu s glavom VIII. Financijske uredbe.

Članak 9.

Kumulativno [, komplementarno] i kombinirano financiranje

1. Za aktivnost za koju je dobiven doprinos u okviru Programa može se dobiti doprinos i iz bilo kojeg drugog programa Unije, uključujući fondove s podijeljenim upravljanjem, uz uvjet da ne pokrivaju iste troškove. [Kumulativno financiranje ne smije premašiti ukupne prihvatljive troškove aktivnosti, a potpora iz različitih programa Unije može se izračunati na proporcionalnoj osnovi].
2. Ako se jednoj aktivnosti zajednički pruža financijska potpora iz Programa i fondova s podijeljenim upravljanjem iz članka 1. Uredbe (EU) [XX] [Uredba o zajedničkim

odredbama], ta se aktivnost provodi u skladu s pravilima utvrđenima u ovoj Uredbi, uključujući pravila o osiguravanju povrata nepropisno isplaćenih iznosa.

3. Aktivnosti prihvatljive u okviru Programa koje su u skladu s uvjetima iz drugog podstavka mogu se utvrditi u cilju primanja sredstava iz fondova s podijeljenim upravljanjem. U tom se slučaju primjenjuju stope sufinanciranja i pravila o prihvatljivosti iz ove Uredbe.

Aktivnosti iz prvog podstavka moraju biti u skladu sa sljedećim kumulativnim uvjetima:

- (a) ocijenjene su prema pozivu na podnošenje prijedloga u okviru Programa;
- (b) u skladu su s minimalnim zahtjevima kvalitete tog poziva na podnošenje prijedloga;
- (c) ne mogu se financirati u okviru tog poziva na podnošenje prijedloga zbog proračunskih ograničenja.

Aktivnosti provodi upravljačko tijelo iz članka [65.] Uredbe (EU) [XX] [Uredba o zajedničkim odredbama] u skladu s pravilima utvrđenima u toj Uredbi i uredbama za pojedine fondove, uključujući pravila o financijskim ispravcima.”

Članak 10.

Prihvatljivi subjekti

1. Osim kriterija iz [članka 197.] Financijske uredbe primjenjuju se kriteriji prihvatljivosti iz stavaka 2. i 3.
2. Sljedeći su subjekti prihvatljivi:
 - (a) pravni subjekti s poslovnim nastanom u jednoj od sljedećih zemalja:
 - državi članici ili prekomorskoj zemlji ili području s njom povezanima;
 - trećoj zemlji pridruženoj Programu;
 - (b) svaki pravni subjekt osnovan u skladu s pravom Unije ili svaka međunarodna organizacija.

3. *Programom se podržavaju izdaci Europske mreže za pravosudno osposobljavanje povezani s njezinim stalnim programom rada pa se sva bespovratna sredstva za poslovanje u tu svrhu dodjeljuju bez poziva na podnošenje prijedloga u skladu Financijskom uredbom.*

POGLAVLJE III.

PROGRAMIRANJE, PRAĆENJE, EVALUACIJA I KONTROLA

Članak 11.

Program rada

1. Program se provodi prema programima rada iz članka 110. Financijske uredbe.
2. Komisija *delegiranim* aktom donosi program rada. Taj se *delegirani* akti donosi u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 14.

Članak 12.

Praćenje i izvješćivanje

1. Pokazatelji za izvješćivanje o napretku Programa prema ostvarivanju posebnih ciljeva iz članka 3. navedeni su u Prilogu II.
2. Kako bi osigurala djelotvornu procjenu napretka postignutog u ostvarenju ciljeva Programa, Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 14. radi razvoja odredbi okvira za praćenje i evaluaciju, uključujući izmjenama Priloga II., kako bi se revidirali ili dopunili pokazatelji ako se to smatra potrebnim.
3. Sustavom za izvješćivanje o uspješnosti osigurava se da se podaci za praćenje provedbe Programa i rezultati prikupljaju djelotvorno, učinkovito i pravodobno. U tu svrhu uvode se razmjerne obveze izvješćivanja za korisnike sredstava Unije i države članice.

Članak 13.

Evaluacija

1. Evaluacije se provode pravodobno kako bi se njihovi rezultati uzeli u obzir tijekom postupka odlučivanja.
2. Privremena evaluacija Programa provodi se nakon što bude dostupno dovoljno informacija o njegovoj provedbi, a najkasnije četiri godine nakon početka provedbe Programa.
3. Na kraju provedbe Programa, a najkasnije četiri godine nakon završetka razdoblja navedenog u članku 1. Komisija provodi završnu evaluaciju Programa.
4. Komisija dostavlja zaključke evaluacija i svoje primjedbe Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te Odboru regija.

Članak 14.

Postupak delegiranja

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 12. dodjeljuje se Komisiji s trajanjem do 31. prosinca 2027.
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 12. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u Službenom listu Europske unije ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.

5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
6. Delegirani akt donesen na temelju članka 12. stupa na snagu ako Europski parlament ili Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 15.

Zaštita financijskih interesa Unije

Ako je sudjelovanje treće zemlje u Programu utvrđeno odlukom na temelju međunarodnog sporazuma ili na temelju bilo kojeg drugog pravnog instrumenta, ta treća zemlja mora dužnosniku odgovornom za ovjeravanje, Europskom uredu za borbu protiv prijevara (OLAF) i Europskom revizorskom sudu dodijeliti nužna prava i omogućiti pristup koji su potrebni za sveobuhvatno izvršavanje njihovih nadležnosti. Kad je riječ o OLAF-u, ta prava uključuju pravo provođenja istraga, uključujući terenske provjere i inspekcije, kako je predviđeno Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF).

POGLAVLJE IV.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 16.

Informiranje, priopćavanje i promidžba

1. Korisnici sredstava Unije priznaju porijeklo i jamče vidljivost financiranja Unije (posebice pri promicanju mjera i njihovih rezultata) pružajući usklađene, učinkovite i proporcionalne ciljane informacije različitoj publici, uključujući medije i javnost.
2. Komisija provodi aktivnosti informiranja i priopćavanja u pogledu Programa, njegovih djelovanja i rezultata. Financijska sredstva dodijeljena Programu također pridonose institucijskom priopćavanju političkih prioriteta Unije ako se odnose na ciljeve navedene u članku 3.

Članak 17.

Postupak Odbora

1. Komisiji pomaže odbor. Taj odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011, **a pomažu mu relevantne organizacije civilnog društva i organizacije za ljudska prava. U Odboru se osigurava rodna ravnoteža te primjerena zastupljenost manjina i drugih isključenih skupina.**
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 4. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 18.

Stavljanje izvan snage

Uredba (EU) br. 1382/2013 stavlja se izvan snage od 1. siječnja 2021.

Članak 19.

Prijelazne odredbe

1. Ova Uredba ne utječe na nastavak ili izmjenu predmetnih djelovanja, na temelju Uredbe br. 1382/2013 koja se nastavlja primjenjivati na te aktivnosti do njihova zaključenja.
2. Financijskom omotnicom za Program mogu se pokriti i troškovi tehničke i administrativne pomoći potrebne radi osiguravanja prijelaza između Programa i mjera donesenih u skladu s prethodnim (Uredba (EU) br. 1382/2013).
3. Odobrena sredstva mogu se prema potrebi unijeti u proračun nakon 2027. za pokrivanje troškova predviđenih u članku 4. stavku 2. kako bi se omogućilo upravljanje mjerama koje nisu dovršene do 31. prosinca 2027.

Članak 20.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u Službenom listu Europske unije.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u državama članicama u skladu s Ugovorima.

Sastavljeno u ...,

Za Europski parlament

Za Vijeće

Predsjednik

Predsjednik

PRILOG I.

Aktivnosti Programa

Opći i posebni ciljevi Programa utvrđeni u članku 3. ■ nastojat će se ■ ostvariti **posebice** podupiranjem sljedećih aktivnosti:

1. podizanja razine osviještenosti, širenja informacija radi unaprjeđenja znanja o politikama i pravu Unije, uključujući materijalno i postupovno pravo, poznavanja instrumenata pravosudne suradnje, relevantne sudske prakse Suda Europske unije, komparativnog prava te europskih i međunarodnih standarda, **uključujući razumijevanje interakcije među različitim područjima prava;**
2. uzajamnog učenja razmjenom dobre prakse među dionicima kako bi se unaprijedilo poznavanje i uzajamno razumijevanje građanskog i kaznenog prava te pravnih i pravosudnih sustava država članica, uključujući vladavinu prava **i pristup pravosuđu**, te **jačanjem uzajamnog povjerenja;**
3. analitičkih aktivnosti i aktivnosti praćenja¹⁷ u cilju unaprjeđenja poznavanja i razumijevanja mogućih prepreka neometanom funkcioniranju europskog područja pravosuđa i poboljšanja primjene prava i politika Unije u državama članicama;
4. osposobljavanja relevantnih dionika radi unaprjeđenja znanja o politikama i pravu Unije, uključujući među ostalim materijalno i postupovno pravo, **temeljna prava**, upotrebu instrumenata **Unije** za pravosudnu suradnju, poznavanje relevantne sudske prakse Suda Europske unije, pravnog jezika i komparativnog prava;
5. razvoja i održavanja alata za IKT i **e-justice, uzimajući u obzir privatnost i zaštitu podataka**, radi unaprjeđenja učinkovitosti pravosudnih sustava i njihove suradnje putem informatičke i komunikacijske tehnologije, uključujući prekograničnu interoperabilnost sustava i aplikacija;
6. razvoja kapaciteta ključnih mreža na europskoj razini i europskih pravosudnih mreža, uključujući one koje su osnovane u skladu s pravom Unije radi osiguranja djelotvorne

¹⁷ Te aktivnosti obuhvaćaju primjerice prikupljanje podataka i statističkih podataka; razvoj zajedničkih metodologija i prema potrebi pokazatelja ili mjerila; studije, istraživanja, analize i ankete; evaluacije; procjenu učinka; izradu i objavu vodiča, izvješća i obrazovnog materijala.

primjene i provođenja prava Unije, radi promicanja i daljnjeg razvoja prava, ciljeva politike i strategija Unije u područjima obuhvaćenima Programom ■ ;

- 6.a** *potpore za organizacije civilnog društva i neprofitne dionike aktivne u područjima Programa kako bi se povećala njihova sposobnost reagiranja i zagovaranja te kako bi se svim građanima osigurao primjeren pristup njihovim uslugama, savjetovanju i aktivnostima potpore, čime se također doprinosi demokraciji, vladavini prava i temeljnim pravima;*
7. boljeg poznavanja Programa te širenja, prenosivosti **i transparentnosti** njegovih rezultata te poticanja informiranja građana, među ostalim **organiziranjem foruma za raspravu za dionike**.

PRILOG II.

Pokazatelji

Program će se pratiti na temelju niza pokazatelja kojima se određuje mjera u kojoj su ostvareni opći i posebni ciljevi Programa i s ciljem smanjenja administrativnog opterećenja i troškova. U tu će se svrhu, **uz istodobno poštovanje prava povezanih s privatnošću i zaštitom podataka**, prikupljati podaci o sljedećim ključnim pokazateljima:

Broj sudaca i pravosudnog osoblja koji su sudjelovali u aktivnostima osposobljavanja (uključujući razmjenu osoblja, studijske posjete, radionice i seminare) financiranim u okviru Programa, uključujući bespovratnim sredstvima za poslovanje EJTN-a
<i>Broj organizacija civilnog društva koje se podupiru programom</i>
Broj razmjena informacija u Europskom informacijskom sustavu kaznene evidencije (ECRIS)
Broj osoba koje pristupe rezultatima pretraživanja na portalu e-pravosuđe/stranicama koje sadržavaju informacije o prekograničnim građanskim i kaznenim predmetima
Broj osoba, razvrstanih po konkretnom cilju , do kojih su doprle: i. aktivnosti uzajamnog učenja i razmjene dobre prakse; ii. aktivnosti podizanja razine osviještenosti, informiranja i širenja informacija.

Svi individualni podaci raščlanjuju se po spolu kad god je to moguće; privremena i završna evaluacija Programa usmjerena je na svaki konkretan cilj i uključuje perspektivu rodne ravnopravnosti te se njima evaluiraju učinci na rodnu ravnopravnost.